

Tal av Ann-Sofie Hermansson, kommunstyrelsens ordförande i Göteborg

Kamrater, kongressledamöter! Det här känns väldigt högtidligt. Tack för introduktionen Anders. Vi talar inte om några årtal här, men det har hunnit gå några år sedan jag var aktiv i dåvarande Metall. Men spåren sitter kvar.

Det är så kul att ha er här i Göteborg. Varmt välkomna. Jag hoppas att ni har funnit er väl till rätta och att hela kongresshelgen kommer att bli bra.

För mig blir det här personligt. Nu var det väldigt länge sedan jag började på Volvo, tog de första fackliga stegen och sedan kastade mig helhjärtat in i det fackliga arbetet. Men det var en väldigt viktig tid. Jag fann en alldeles speciell kamratskap och jag lärde mig otroligt mycket. Och Det goda arbetet blev med tiden min grej.

Massor har hänt sedan dess och nu finns jag i en annan position, som Anders sade, med ett annat uppdrag, men ränderna går aldrig ur. Den fackliga identiteten finns alltid kvar och när jag kommer till IF Metall och träffar det här gänget så känns det alltid som att komma hem faktiskt. Var jag än rör mig, och det gäller även i min nuvarande roll, så känns just detta som hemmaplan.

En IF Metallkongress är naturligtvis någonting som vi i Göteborg tar emot med öppna armar. Det här är helt enkelt en perfect match, som de säger. När en dynamisk industristad möter ett dynamiskt industrifack, ja då måste det väl vara givet att det slår gnistor.

Jag skulle nu aldrig drista mig till att hävda att Göteborg är Sveriges industrihuvudstad, det vore för kontroversiellt. Det skulle kunna uppfattas som kaxigt och många av er skulle säkert kunna ha invändningar av olika slag. Därför avstår jag. Men jag skulle ha svårt att säga nej om någon påstod att så var fallet, för det är ju här det händer! Snygg gardering, eller hur?

Det är inte bara så att Göteborg sedan lång tid tillbaka har industrin som en avgörande del av sitt DNA och det är inte bara så att vi har levt och andats industri här så länge någon kan minnas. Det är också så att den industriella motorn i Göteborg är starkare än på väldigt länge. FoU-investeringarna är rejäla, exporten växer snabbt, jobbskapandet tickar på i rask takt och industrin lyfter hela staden. De goda tiderna är inte unika för Göteborg, jag vet det.

Helt oberoende av vem som är störst eller bäst eller möjligen vackrast så är det lätt att konstatera att nästan hela det industriella Sverige går bra just nu. Sedan den jättesvacka vi hade 2009–2010 så har den här gynnsamma konjunkturen envist bitit sig fast. Pilarna pekar konstant uppåt. I ett sådant läge är det lätt hänt att man sätter sig med armarna i kors och känner sig nöjd, att man blir lite bekväm. Man får för sig att framgångsvågen kommer att fortsätta för evigt. Man börjar tappa fokus när det gäller framdrift och visioner.

Sådana tendenser är livsfarliga. Den viktigaste lärdomen från ett par hundra år eller så av industriell utveckling det är att man aldrig har råd att tappa tempo. Hela den globala marknaden står redo att straffa den som är långsam och hamnar man på efterkälken, då är man rökt.

Därför gillar jag temat för den här kongressen, Framtidens industriarbete. Därför gillar jag också den här framåtblickande andan som präglar kongressmaterialet. IF Metall står inte still. IF Metall sitter inte med armarna i kors, utan tvärtom så jobbar IF Metall både aktivt och proaktivt med en offensiv och en optimistisk framtidsagenda. Och IF Metall kommer med råge att göra sitt för att säkra svensk industris konkurrenskraft både på kort och på lång sikt.

Jag har flera gånger fått frågan vad Göteborg och Sverige behöver göra för att bli bäst i världen på högteknologisk industri. Och det är en högst relevant frågeställning i det så viktiga framtidsperspektiv som ni diskuterar på kongressen. Vi har naturligtvis en stark ställning redan i dag, men vad är det som behöver göras för att säkra och stärka den där konkurrenskraften? Hur ska bra bli ännu bättre?

Jag skulle helt kort vilja peka på fyra punkter.

För det första behöver vi stärka dialogen mellan företag, fack, akademi, politik och andra aktörer. Det här är ett svenskt och göteborgskt trumfkort som vi behöver spela ännu bättre. Kan vi bli vassare på samverkan så är det en avgörande konkurrensfördel. Den svenska modellen med sitt fokus på just aktiv samverkan är en huvudanledning till att vi i dag i det här landet har så många framgångsrika industriföretag. Detta sätt att arbeta och förhålla sig till varandra har skapat både stabilitet, viktiga synergier och inte minst en stark omställningsförmåga. För Sveriges och Göteborgs del är jag övertygad om att det här är en huvudnyckel till framgång även i framtiden.

Min bild är till och med att en bred samverkan kan bli ännu viktigare framöver än vad det har varit historiskt. Och anledningen till det är att de nya industriella innovationerna – några av dem ser man ju här bakom när man kommer in – alltmer tycks handla om att bygga integrerade system. Ta AB Volvo som ett exempel. Skulle de kunna sälja elbussar på några års sikt så går det inte att sälja bara själva bussarna, för ingen kommer att vilja köpa dem. De måste sälja hela system, där elbussen på ett smidigt sätt vävs in i stadsmiljön. Och ska de kunna sälja lastbilar så går det inte bara att sälja den enstaka lastbilen, för det kommer heller ingen att vilja köpa. De måste i stället sälja helhetslösningar där lastbilarna är inbäddade i effektiva och hållbara logistiksystem. Och ju bättre man är på att samverka, desto bättre blir man på att bygga den här typen av system. Det går inte att köra ett eget race helt enkelt. Man måste ha andra aktörer med sig. Just därför så tror jag att samverkan kommer att bli ännu viktigare framöver.

För det andra behöver vi öka trycket i arbetsmiljöarbetet. Det här är självfallet den centrala punkten på IF Metalls dagordning. Utan friska medarbetare på friska arbetsplatser kommer vi över huvud taget inte att kunna hålla i gång några konkurrenskraftiga industriföretag. Arbetsmiljön är inte bara viktig för individen, vi pratar också om människors liv och livskvalitet. Arbetsmiljön har även avgörande betydelse som strukturell framgångsfaktor. Alla, inklusive arbetsgivarna, tjänar stort på välriktade arbetsmiljöinvesteringar.

Nu har arbetsmiljötrenderna ett tag varit ganska skakiga och delvis problematiska. Särskilt illavarslande är att problemen med stress och andra psykiska besvär har ökat. Allt fler, särskilt kvinnor, fastnar i sjukskrivningar och långa rehabiliteringar av just de här orsakerna. Det håller inte. Så kan vi inte ha det. För att komma framåt tror jag att vi behöver tänka mer i termer av Det goda arbetet. Jag beklagar att jag dammar av ett begrepp från förr här, men i det här sammanhanget är det riktigt relevant.

I ett friskt arbetsliv är både kroppen och själen med i matchen. Människan är ingen maskin. För att må bra på jobbet behöver vi alla en vettig kombination av ansvar, manuell hantering och intellektuell stimulans. Vi ska inte bara leva av arbete, vi ska också fullt ut kunna leva genom arbetet. Det finns massor att göra i arbetsmiljöarbetet. En sak är att se till att alla på en arbetsplats har både händer och huvud med sig i rimligt ansvarstunga arbetsuppgifter.

För det tredje behöver vi förbättra kompetensförsörjningen. Och där behövs en bred palett av åtgärder. Mycket måste gå ut på att tackla det faktum att många arbetssökande inte har de kvalifikationer som efterfrågas i dag. Utbildning och erfarenheter räcker helt enkelt inte till. Vad som krävs är en aktiv arbetsmarknadspolitik, naturligtvis. Matchningen måste förbättras. De arbetssökande måste ges den stöttning som behövs för att kunna ta de lediga jobb som faktiskt finns.

I Göteborg satsar vi mycket på de här aktiva åtgärderna. Vi tar fram en kompetensförsörjningsplan som utgår både från arbetstagarnas och arbetsgivarnas behov. Vi är på väg att öppna fyra nya kompetenscenter. Där ska resurserna samlas för att ge de arbetssökande de verktyg som krävs för att komma i arbete. En viktig del i det här handlar om att designa specialutformade, kortare utbildningsinsatser. Vi utvecklar en ny modell, vi kallar den för Det stegvisa jobb- och kunskapslyftet, som innebär att den som står utanför ska ta sig hela vägen fram till fast jobb genom att kombinera utbildning med jobberfarenheter. Vi har en bit kvar att gå när det gäller kompetensförsörjning, men vi har ändå kommit en bra bit på väg.

I det riktigt långa perspektivet finns också en stor potential i att väcka intresset för naturvetenskap och teknik hos barn och unga. Det skulle vara nyttigt om industriföretagen själva blev bättre på att öppna sina dörrar för de allra yngsta. Industriproduktion, det vet vi som sitter här, kan ju faktiskt vara ganska häftigt. Men det vet man ju inte förrän man faktiskt har sett det.

För det fjärde skulle jag vilja betona att hela samhället måste vara med. Ska vi på lång sikt ha en industri i världsklass, då måste vi också ha en välfärd i världsklass. Barnomsorgen, skolan, vården, de sociala skyddsnäten och den generella tryggheten – allt detta behöver säkras och utvecklas.

Den största samhällsutmaningen som vi står inför just nu, det är att öka jämlikheten. De klyftor och den segregation som över tiden har vuxit fram måste minskas. Att öka jämlikheten handlar nämligen om anständighet. Ett modernt samhälle måste alltid kunna garantera att den som har det sämst ändå har det skapligt.

Att öka jämlikheten handlar även om ren rationalitet. För jämlikhet är en vinstaffär för hela samhället. En rad studier har visat att ökad jämlikhet ger massor av bra saker – högre tillväxt, bättre folkhälsa, ökad medellivslängd, stärkt tillit, minskad oro, vassare utbildningsresultat, mindre missbruk m.m. Att öka jämlikheten är alltså både rätt och smart. Vi talar om en perfekt kombo här.

Offensiva jämlikhetsåtgärder pågår nu på alla politiska nivåer. IMF och OECD är alltså i gång för fullt och inom EU-arbetet är den sociala agendan på väg att växa sig starkare. I Sverige har regeringen systematiskt lyft jämlikhetsfrågorna. Här i staden jobbar vi med den breda, ambitiösa och långsiktiga satsningen som vi kallar för Jämlikt Göteborg. Inriktningen är att med hjälp av ett stort antal verktyg minska klyftorna. Det handlar om att bygga läsvanor från unga år, säkra familjestödet, öka likvärdigheten i skolsystemet, stimulera föreningslivet i utsatta områden, minska arbetslösheten i utsatta grupper och mycket annat.

Nu finns det ingen quick fix i det här jämlikhetsarbetet. Det är långsiktigt och tålmodigt arbete som gäller. Men det är helt nödvändigt att konsekvent och aktivt driva den här agendan framåt. Ingen står utanför den här jämlikhetsekvationen. Industriföretagen är precis lika beroende som alla andra av ett jämlikt land och ett välfungerande samhälle. Så sammantaget råder ingen tvekan – vi har i det här landet och i den här staden alla förutsättningar att bli bäst i världen på den här högteknologiska industrin. Vi måste jobba hårt och klokt förstås, men det är klart att vi klarar det.

Jag skulle vilja avsluta där jag började. Det är så kul att ha er i Göteborg, om ni bara visste! Jag hoppas att ni får en utmärkt kongresshelg. Den här staden gillar er. Här vi levit och andats industri så länge som någon över huvud taget kan minnas. Tack!